

ВПЛИВ СИМЕТРИЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НА СТАБІЛЬНІСТЬ СТРАХОВОГО РИНКУ ПІСЛЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗМІН У SOLVENCY II.

Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Анотація

Останні поправки до Директиви Solvency II ознаменували значну еволюцію регуляторної бази ЄС у сфері страхування, зокрема в частині вдосконалення механізму симетричного регулювання. Реформа спрямована на підвищення стійкості сектору, покращення управління ризиками та зменшення регуляторного навантаження для менших суб'єктів. У статті розглядаються ключові зміни, запроваджені в межах трьох стовпів Solvency II, з особливим фокусом на оновленнях симетричного коригування (SA). Проаналізовано нові заходи, розроблені для спрощення дотримання вимог малими (пере)страховиками та кептивами, а також надано рекомендації щодо стратегічної адаптації страховиків до цих реформ в контексті посилення чутливості до ринкових коливань.

Ключові слова : Solvency II; симетричне регулювання; симетричне коригування; коридор коригування; вимоги до капіталу; фінансовий ризик; управління фінансовим ризиком; управління ризиками; ORSA; МСФЗ 17.

THE IMPACT OF SYMMETRIC ADJUSTMENT ON THE STABILITY OF THE INSURANCE MARKET AFTER THE IMPLEMENTATION OF CHANGES TO SOLVENCY II.

Abstract .

The recent amendments to the Solvency II Directive represent a significant evolution of the EU's regulatory framework for insurance, particularly concerning the enhancement of the symmetric adjustment mechanism. The reform aims to increase the sector's resilience, improve risk management, and reduce the regulatory burden for smaller entities. This article examines the key changes introduced within the three pillars of Solvency II, with a special focus on the updates to the symmetric adjustment (SA). It analyzes the new measures designed to simplify compliance for small (re)insurers and captives, and provides recommendations for the strategic adaptation of insurers to these reforms in the context of increased sensitivity to market fluctuations.

Keywords: Solvency II; symmetric regulation; symmetric adjustment; adjustment corridor; capital requirements; financial risk; financial risk management; risk management; ORSA; IFRS 17

Поправки до Директиви Solvency II, опубліковані в січні 2025 року та чинні з січня 2027 року, ознаменували значну еволюцію нормативно-правової бази ЄС. Реформа розроблена для зміцнення фінансової стійкості страховиків, кращого врахування системних, кліматичних та макроекономічних ризиків, а також запровадження заходів пропорційності для зменшення витрат на дотримання вимог для менших та нескладних страховиків, що особливо актуально для ринку Центрально-Східної Європи (ЦСЄ) [1].

У контексті кількісних вимог реформа вносить суттєві зміни в симетричне регулювання (Symmetrical Adjustment, SA) [2]. Коридор коригування збільшується з 10% до 13%, що покращує чутливість до ризику та шоків власного капіталу. Як показують розрахунки Deloitte на основі статистики страхування ЕЮРА за період 1991–2024 років, під час спаду ринку з березня по квітень 2020 року переглянута структура симетричного регулювання знизила б вимоги до капіталу на три процентних пункти порівняно з чинним механізмом (рис. 1) [3].

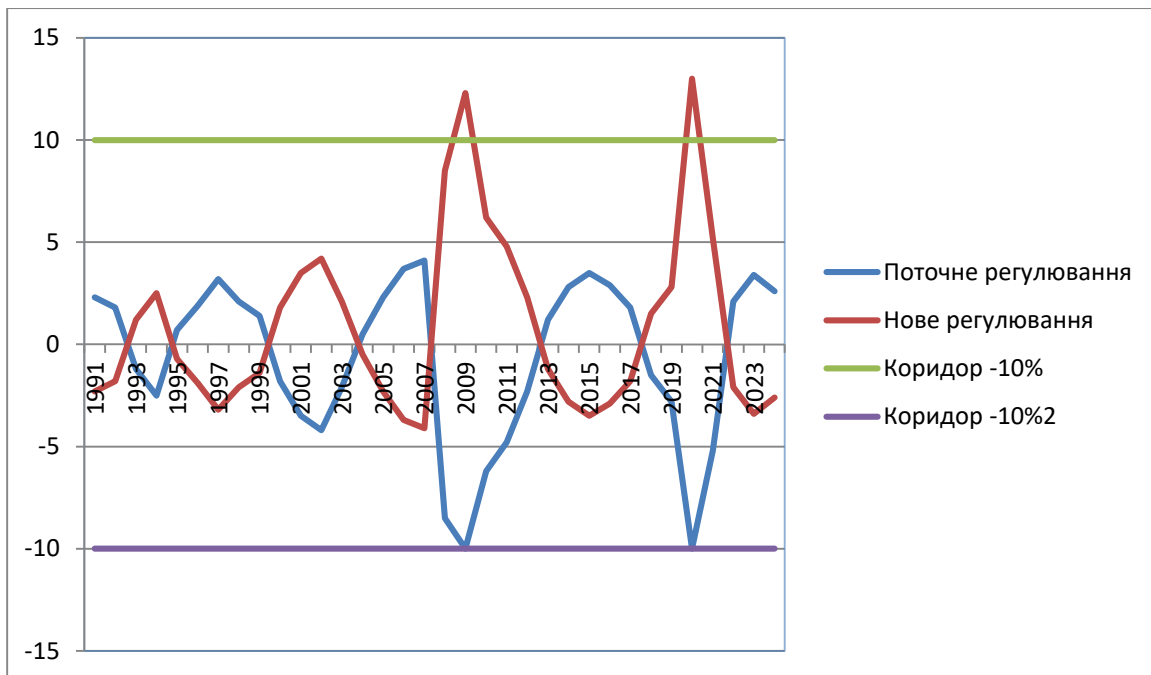

Рис. 1. Симетричне коригування під поточним і новим коридорами (історичні дані 1991 – 2024 рр.)
Джерело: Розрахунки «Делойт» на основі статистики страхування ЕІОРА [3].

Страховики повинні інтегрувати ці зміни в свої моделі ризику, щоб підвищити фінансову стійкість і точно відображати потенційну волатильність в симетричному регулюванні. Це дозволить ефективніше враховувати ринкові коливання при розрахунках капіталу.

Окрім змін у симетричному регулюванні, реформа включає інші ключові заходи: новий підхід "Першої точки згладжування" (FSP) для екстраполяції безризикових процентних ставок, коригування повторної волатильності із збільшеними коефіцієнтами застосування, метод шокової ставки, який може збільшити вимоги до капіталу залежно від ринкових умов, а також перегляд вартості ставки капіталу, що використовується в маржі ризику. Підвищуються критерії прийнятності для довгострокових інвестицій, що підтримує довгострокові інвестиційні стратегії та покращує стабільність балансу [3].

Розширюються очікування щодо управління ризиками: страховики повинні інтегрувати макропруденційні ризики, ризики кібербезпеки та стійкості у свої процеси ORSA та стратегічного планування. Посилюється увага до кліматичних ризиків через обов'язковий довгостроковий аналіз сценаріїв. Органи нагляду отримують додаткові повноваження щодо втручання відповідно до Директиви про відновлення та вирішення страхування (IRRД) [1]. Посилюються стандарти управління, вимоги до різноманітності та механізми нагляду [5].

Останні зміни до Solvency II Directive передбачають суттєве посилення вимог до звітності та розкриття інформації з метою підвищення прозорості діяльності страховиків і зміцнення довіри до страхового сектору. Регуляторний акцент зміщується у бік більшої деталізації та верифікованості даних, що подаються наглядовим органам і публікуються для заінтересованих сторін. Такий підхід відповідає загальноєвропейській тенденції до підвищення якості фінансової інформації та гармонізації наглядових практик. Однією з ключових новацій є запровадження обов'язкового аудиту залишків у системі Solvency II, що має забезпечити незалежне підтвердження коректності розрахунків капітальних вимог, технічних резервів і власних коштів. Посилення аудиторської складової спрямоване на мінімізацію ризиків викривлення фінансових показників та підвищення надійності пруденційної інформації. В умовах зростаючої чутливості страхового бізнесу до ринкових коливань та макроекономічних шоків така вимога розглядається як інструмент додаткового контролю за фінансовою стійкістю компаній. Водночас переглядається структура Звіту про платоспроможність та фінансовий стан (SFCR). Оновлення формату звіту передбачає його більшу логічну узгодженість, чіткіше структурування інформації та підвищення аналітичної цінності для інвесторів, страховальників і регуляторів. Подовження строків подання звітності покликане збалансувати вимоги до якості інформації та операційні можливості страховиків, зменшуючи адміністративне

навантаження без втрати контролюючої функції. Для страхових ринків Центральної та Східної Європи ці зміни мають особливе значення. Вони сприятимуть удосконаленню корпоративного управління, посиленню внутрішнього контролю та розвитку систем управління ризиками. Особливо позитивний ефект очікується для компаній, які вже імплементували стандарти IFRS 17, оскільки нові підходи до оцінки зобов'язань та розкриття інформації значною мірою узгоджуються з логікою міжнародних стандартів фінансової звітності. Таким чином, синергія між вимогами Solvency II та МСФЗ 17 [6] створює передумови для підвищення якості фінансової звітності, зміцнення інституційної спроможності страховиків та зростання їх конкурентоспроможності на європейському ринку.

Вимоги до звітності та розкриття інформації посилюються для підвищення прозорості та надійності. Запроваджується аудит залишків Solvency II, переглядається структура Звіту про платоспроможність та фінансовий стан (SFCR) із подовженням термінів звітності. На ринках ЦСЄ ці зміни сприятимуть покращенню управління та контролю, особливо для страховиків, які вже відповідають вимогам МСФЗ 17 [6].

Реформа приділяє велику увагу пропорційності, пропонуючи суттєві полегшення для малих і нескладних страховиків (SNC). Прийнятні страховики можуть отримати вигоду від спрощених підходів до оцінки, гнучких структур управління, зменшеної частоти проведення ORSA, спрощених зобов'язань щодо звітності та, в деяких випадках, звільнення від аудиту [1]. Ці заходи особливо актуальні в країнах ЦСЄ, де зрілість місцевого ринку та розміри страховиків є меншими [4].

Для страховиків ЦСЄ реформа створює як операційні виклики, так і стратегічні можливості, особливо з огляду на зростання кліматичних ризиків та посилення транскордонного нагляду. Інституції, які проактивно адаптують свої рамки управління та звітності, зможуть відповідати регуляторним очікуванням, підвищити довгострокову стійкість і перетворити регуляторні зміни на стратегічний актив для зростання на інтегрованому європейському ринку [5; 6].

Висновок

Огляд Solvency II вводить більш збалансовану нормативну базу, зміцнюючи стійкість, одночасно зменшуючи навантаження для менших гравців. Ключовим елементом цього оновлення є вдосконалення механізму симетричного регулювання: збільшення коридору коригування з 10% до 13% покращує чутливість до ринкових шоків та дозволяє більш точно відображати потенційну волатильність при розрахунках капіталу [2; 3]. Як показують розрахунки, під час кризових явищ, подібних до спаду ринку навесні 2020 року, оновлена структура симетричного коригування здатна суттєво знижувати вимоги до капіталу, підвищуючи стійкість страховиків [3].

Держави-члени повинні будуть до січня 2027 року транспонувати свої положення, однак у Люксембурзі ми очікуємо швидшого впровадження. У цьому сенсі (пере)страховики повинні активно адаптуватися до змін у вимогах до капіталу, зокрема інтегрувати оновлені параметри симетричного регулювання в свої моделі ризику, а також враховувати посилені вимоги до управління, ризиків сталого розвитку та звітності [5; 6].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Directive (EU) 2025/2 of the European Parliament and of the Council of 29 January 2025 on the taking-up and pursuit of the business of Insurance and Reinsurance (Solvency II). *Official Journal of the European Union*. L, 2025.
2. Commission Delegated Regulation (EU) 2025/895 of 29 October 2025 supplementing Directive (EU) 2025/2 of the European Parliament and of the Council with regard to regulatory technical standards for the calculation of the Solvency Capital Requirement. *Official Journal of the European Union*. L, 2025.
3. European Insurance and Occupational Pensions Authority. *Final Report on the Solvency II 2020 Review*. EIOPA-BoS-21/104. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2025. 245 p.
4. Єршова Н. Ю. Напрями удосконалення підходів та методів аналізу діяльності в системі управлінських рішень суб'єктів господарювання. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/58206/1/Yershova_Napriamy_2020.pdf (дата звернення: 26.02.2026).
5. Pakhomov M., Iershova N. Assessment of insurer risks as a component of a comprehensive system for ensuring the solvency of insurance companies. *Problems and prospects for sustainable development of Ukraine in the aspect of synergy of integration of economy, business and HR-engineering: Proceedings of the 3rd Ukrainian Scientific Conference of Students and Youth*. Khmelnytskyi National University, 2025. P. 428–430. URL: <https://bine.khmn.u.edu.ua/naukovi-konferencziyi-2/> (дата звернення: 26.02.2026).

6. Pakhomov M., Iershova N. Світові тенденції розвитку ринку страхових послуг та перспективи в Україні. *Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки)*. 2024. № 1. С. 17–21. DOI: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2024.1.17>

*Пахомов Максим Сергійович , аспірант кафедри обліку і фінансів, Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут",
e-mail: Maksym.Pakhomov@emmb.khpi.edu.ua*

Єршова Наталя Юрїївна , доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів та економіки Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут" .e-mail:natalia.iershova@khpi.edu.ua

*Pakhomov Maksym Serhiiiovych, Postgraduate student Department of Accounting and Finance, National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute"
e-mail: Maksym.Pakhomov@emmb.khpi.edu.ua*

Iershova Natalia Yuriivna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Professor of the Department of Finance and Economics, National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute".e-mail:natalia.iershova@khpi.edu.ua